

УРЕДНИШТВО
 Београд, Михаилова бр. 19
 ТЕЛЕФОН 390
 ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА:
 ДУБИНА 1 см. 1 ступица
 0.15. дин.
 НЕТИ ОГЛАСИ ПО ПОГОДИ
 Наплаћена писма
 не примају се.
 ЕДАН БРОЈ 10 пд.

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
 СЕМ ПОНЕДЕЛНИКА
 И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
 СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ,
 ЦРНУ ГОРУ И БУГАРСКУ;
 ЗА ГОДИНУ ДИ. 24
 ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
 КРУНА 30
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
 ФР. 30
 Рукописи се не враћају
 ЈЕДАН БРОЈ 10 пд.

СЈ 153.

БЕОГРАД, УТОРАК, 15. ЈУЛА 1914. ГОД.

ГОДИНА XXIV.

Аграрне прилике у Краљевини Румунији.

Као што је познато, румунске аграрне прилике стоје врло рђаво. На једној је страни врло мали број велико-поседника, који држе у својим рукама готово сву земљу способну за обделавање. Ови поседи износе 5, 10, 20 па и 50.000 хектара, и обично их сопственици дају под закуп.

На другој је страни безброј сељака који имају врло мало или чак и нимало земље. Ови који немају нимало земље, раде као земљораднички радници на имању велико-поседника; али и они први који имају по мало земље, принуђени су да раде на имању велико-поседника, наполице или под којим му драго условима, да би тако могли произвести колико је потребно за годишњу исхрану породице.

Прилике под којима раде сељаци без имања одн. они мали поседници на имању велокопоседника, врло су рђаве, из простог разлога, што су сви принуђени да раде, те их велико-поседници одн. закупци могу до миле воље уцењивати.

Разуме се само по себи, да су се сељаци врло често бунили против овога за њих несносног стања. Последња побуна јачих размера била је 1906 године.

Та је побуна дала неколико крвавих сцена, што је натерала румунски парламенат, да се мало више позабави овим питањем, и том приликом донето је неколико закона, којима се тежило на поправку овога стања. Тако на пр. донет је закон о сељачком уговору; о минималној надници; о максималној закупној цени; установљена је Румунска Земаљска Банка; и т. д.

Но, како изгледа, овим се положај сељака није много изменио. Румунска Земаљска Банка омогућила је врло мали број сељака да купе имање; закон о сељачком уговору и минималној надници били су изигравани на сваком кораку.

При свем том, сељачка револуција од 1906 године није остала без икаква значаја. Стање сељака остало је додуше непромењено; великопоседник односно закупца још увек експлоатише малог поседника и сељака без земље, — али је ипак створено нешто, чега раније није било, или ако га је и било, оно се није у тој мери осећало.

Румунски сељак, који је дотле са резигнацијом гледао на своје стање, без икакве наде да ће се то некад поправити, — сада више није равнодушан према томе, и код њега се сваког дана све то јаче осећа тежња, да се ослободи од зависности у којој се налази према велико-поседнику.

С друге стране пак аграрно питање почело је у јачој мери зани-

мати и румунски парламенат, а нарочито румунске просветне класе. Тако на пр. цела либерална странка, на челу које стоји Братјану, тражи врло енергично аграрну реформу. Исто то траже и румунске просветне класе, којима, у овом погледу, предњаче сами универзитетски професори.

У последње време акција за реформу појачала се; и како изгледа, на њу је врло повољно утицало учешће Румуније у Балканском рату. Два су момента која заслужују помена.

Румунска је Влада увидела, да се од сељака не може тражити патриотско одушевљење и пожртвовање, ако му живот остане и даље онако бедан и мизеран, и ако се сељак са извесном резигнацијом преда својој судбини. И у тежњи, да добије првокласан војнички елемент са много више иницијативе, Румунска је Влада начисто с тим, да се њене аграрне прилике морају поправити.

С друге стране рат је проширио хоризонт румунског сељака. Он је, при пролазу кроз Бугарску, видео тамошње аграрне односе; у додиру с нашим војницима сазнао је за наше аграрне прилике, — и дошао до сазнања да је то све боље но код њега, он много енергичније тражи поправку свога стања.

Сви ови фактори скупа даће, надамо се, врло скоро повољно решење овога питања, које у многоме кочи и привредни, и културни, и политички живот Румуније.

КАКО ЈЕ САД У САРАЈЕВУ

— Писмо Трговинском Гласнику —

У Сарајеву је поредак; у Сарајеву је мир, апсолутни мир — као на гробљу. Нема ни разлике у мишљењу, завладала је слога, јединствена, примерна, каква влада само — на гробљу...

Странац који је прошао сарајевским улицама рекао је: „Ову су варош, без сумње, бомбардовали с околних висова; само су тобнице биле неискусне, невеште, погођена је тек свака десета кућа“.

Та је оцена општега утиска потпуно правилног. Власници порушених домова и радња изјавили су, на позив власти да чисте рушевине, да неће и не могу то чинити; ко је рушио тај нека и рашчисти. И тако сада у Сарајеву шкрипе велика товарна кола, раде лопате и метле — власт је предузела да она сама раскрчи загађене улице.

Има пуно кућа које су савршено оборене, порушене готово до темеља. Како је то могло бити? То су већином простране старинске куће, домови у којима се могло лепо живети и ако су подигнуте од „слабе грађе“. Кад су нападачи дошли пред коју такву кућу, ударали су будацима и ћускијама да пребију зид. Под мно-

гим је ударцима зид падао, а за њим се поводила и цела грађевина. То су све старинске српске куће. Нападаци се нигде нису преварили да ударе на који несрпски дом. Такве се развалине тешко раскрчују, јер треба дићи и однећи целу грађевину. Зато је Сарајево још непрестано у рушевинама. Има кућа и радња које су нападане и уништаване још на неколико сахата после пошто је проглашено било ванредно стање и преки суд. Ми вам можемо именовати такве случајеве, а за пример нека послужи „хотел Катић“, где је и данас још права пустош. Ни на доњем ни на горњем боју није остала ни једна стварчица не поломљена, а врата и прозори и сада стоје без рагастова и без рамова. На првом је спрату остала само једна соба, у коју злочинство није могло продрети. На тој су соби тешка гвоздена врата, у која се залуд ударало мачевима и ћускијама. Нападаци су имали кад да држе пред том собом чак и саветовања о томе како би се врата могла иставити! Унутра су били путници гости, деца и чељад хотелијерова. Али су нападачи успели да дотле разбију касу и да однесу све што је у њој било. Зграде и собе фотографисане су после два дана. Када те слике изиђу у листовима европским, и када се на суду буде приказивале — остаће вечити срам за режим под којим се то десило. Нема маште уметничке која би могла смислити и наликати веће варварство. Таквих слика има и од других рушевина.

Сада су у свему Сарајеву најбогатије радње оних Јевреја који се нису могли извити ни близу на ову висину на којој се налазе ваши јеврејски суграђани у Београду и у Србији. Вашима нека је част — наше је покрио вечити срам! Њихови „лагери“ представљају чудовишта од разноврсности, а они ће вам без зазора казивати шта је из чије радње донесено. Хвалиће вам се чак и са бурадима масти, који они иначе нити држе нити им потребује, али сада имају — тога у озобиљу!

Многе су српске трговачке радње огласиле распродају онога што су имале у даљем стоваришту за које нападачи нису знали. Људи ликвидирају посао који су најуспешније водили и повлаче се. И то је велика штета, која ће се тек у будућности тешко осетити.

За хотел „Европу“ нису извешта била у свему тачна. Нападаци су правили варварство само у партиципулу; власт је рекла да се тамо налазе странци из целе Европе као путници! То је довољно за процену ко је руководно овим варварствима.

Не излази ниједан српски опозициони лист. Излази, по краћем прекиду, „Истина“ орган Димовићеве групе која је део радне већине владе у сабору. Али „Истина“ говори о овим догађајима зби-

ља истину, и то најтеже погађа владу што долази са стране којој не сме порицати пуну лојалност. Наравно да ни овај лист не може казати све што би имао рећи. Цензура чини своје, па се чак и немачка „Босанска Пошта“, појављује са белим празним ступцима!

Као што за време епидемије лекари имају пуне руке посла, тако су сада преокупирани Срби адвокати овде. Њихове су канцеларије препуне нарочито ангажованог особља које дању и ноћу ради да се пред суд може изићи са свим исправним, разложним и доказима. Сви се ти послови раде бесплатно и сиромашу и богату, јер је свако одмах разумео своју српску дужност. То важи за канцеларије свих адвоката Срба, ма којој иначе групи политичкој они припадали. И то је у невољи, ипак утешна појава. —

Кад бисмо имали уверења да ће вам ово писмо заиста стићи како треба, ми бисмо вам јавили и друге, па још и крупније, ствари. Ипак добро ће бити ако и ово обелоданите, те да се види како се о нама овде може рећи песничким речима:

А народ је тако срећан,
 Тако миран, Сире —
 Свака кућа гробница је.
 У њој мртви мир!

Пред почетак рата.

Мобилише ли Румунија?

Како смо до данас били одсечени тако рећи од целог света, јер наша сусетка није пропуштала телеграме ни новине из Србије, ни за Србију, то смо мало шта и могли дознати о догађајима у свету. Тек од данас ћемо добивати извештаје преко Солуна и преко Букурешта и из њих дознавати какво гледиште заузима која сила за српско-аустријски сукоб. За сад можемо реферовати нашим читаоцима само о ономе, што се у нашој непосредној близини догађа и о чему имамо извештаја из домаћих извора.

Тако, на пример, из Кладова јављају, да Румунија и ако није објавила мобилизацију, у ствари нагло прикупља војску, сазива резерву и народну војску и шаље их на границу. У румунском народу одушевљење је неописано велико и свако весело хита да одговори својој војној дужности. Како се у Румунији стварно врши мобилизација, то је извесно да на случај рата с Аустријом нећемо остати осамљени овде на десном крилу нашег северног фронта према Аустрији.

Русија шаље војску на аустријску границу.

Русија журно упућује све своје трупе на аустријску границу. Очекује се, да ће и она наредити (ако већ није наредила) општу мобилизацију. Она најпосле и не мора

са тим хитати; може причекати да види даље држање Аустрије и Немачке, па да се према томе о предели. Може причекати на то с тога, што има на окупу више од једног милиона војника, а то је два пут више него што има Аустрија, и скоро толико колико има ова с Немачком заједно. Тек ако би Аустрија ставила у мобилно стање сву своју убојну силу и то почела чинити ма и делимиче Немачка. Русија би у томе случају на сигурно наредила општу мобилизацију, јер је руска влада донела одлуку, да мобилише војску одмах чим се увиди неизбежна потреба те војне мере.

Надати се, да ћемо још у току данашњега дана дознати, да ли се Аустрија одазвала ма у колико жељи европских сила; да свој спор с нама расправи на миран начин и да ли је Русија, ако јој савет није прихваћен у Бечу, предузела све, што је претходно потребно за вођење рата.

Држање Италије.

Аустрија не може много рачунати на Италију. Напротив, има разлога страховати од ње и ако је у савезничким односима са њом. То се потврђује и писањем талијанске штампе. Сва независна штампа, на челу са угледним и веома распрострањеним миланским листом „Коријере дела Сера“, напада Аустрију и њену безобразну ноту, упућену Србији. И сама полуслужбена римска „Трибуна“ да је унеколико изрази томе, да је, *изненађена* садржином ноте, док су међутим бечки полуслужбени листови тврдили, да је гроф Берхтолд о *садржини* ноте, коју упућује српској влади, *унапред* известио своје савезнике. *Трибуна* вели да су се ти листови *слагали* кад су то тврдили, јер Италија нити је знала за текст ноте, нити је дала свој претходни пристанак на њу, из најпростијег разлога, што јој није ни тражен. Разуме се да ће дебели образ бечких официозних листова отрпети и тај морални шамар, као и све досадашње.

Јесмо ли у истини пред ратом?

После онако нагло прекинутих односа између нас и Аустрије и

хитног одласка барона Гизла могло се очекивати да ће одмах за тим следовати објава рата с аустријске стране. Међутим до тога није дошло, ни до часа, кад ове врсте пишемо. Због тога се почело веровати, да до рата неће ни доћи, него да ће Аустрија пристати на интервенцију великих сила и на мирно изравнање сукоба између нас и ње.

Повлачење аустријске војске за два километра.

Горње веровање, да има изгледа за мирно решење спора, појачало се тиме, што су начелници округа шабачког и округа смедеревског јавили Министарству Унутрашњих Послова, да се аустријска војска дуж савске односно дуж дунавске обале повукла за два километра и да на видику нема ни једног аустријског војника.

Сме ли се веровати у миран исход?

Несумњиво је, да ће даљи развој догађаја у многоме зависити од држања немачког цара, који је прекинуо путовање и вратио се за Берлин. Како он буде одлучио, тако ће Аустрија и поступити: објавити рат или пристати на мирно решење спора. Ако би се смело поверовати вестима, које су у томе погледу доспеле до нас, онда Аустрија не може рачунати на потпору Немачке до краја јер је она Немачку обманула у погледу текста њене фаталне ноте. Тврди се да су у Берлину *изненађени* и *запрепаћени* оштрином и безобзирношћу, којом је нота написана. Али ако то не буде било тачно и ако је цар Виљем решен да и у овој прилици докаже своју „нибелуншку верност“ онда се ни на повлачењу аустријских трупа за два километра, ни на томе, што нам до сад нису објавили рат, не могу заснивати никакве наде, да ће ствар проћи на миру.

Како ће се држати Бугарска.

„Балканска Трибуна“ пише: „Запитана бугарска влада од дипломатије тројног споразума какво ће држање заузети Бугарска у случају оружаног сукоба, између Аустро-Угарске и Србије, одговорила је, да ће влада Бугарске би-

ти мирољубива све дотле док не буду додирнути њени сопствени интереси.

Запитано једно лице високог положаја и блиско влади одговорило је нашем сараднику; влада се живво интересује за развој догађаја и неће пропусти а да не заштити интересе Бугарске. Догађаји који се буду догодили определиће и политику Бугарске.

Сем тога бугарски листови јављају, да је граф Тарновски, посланик Аустро-Угарске на бугарском двору, по налогу своје владе посетио у кући Радославова, са којим је дуго конферисао. То је било у петак увече дакле у оно време када је предата аустријска нота у Београду, међутим у суботу ујутру око 8 час. Радославов, председник владе бугарске отишао је у аустријско посланство и тамо је имао разговор са грофом Тарновским. Разговор међу њима продужио се је чак до подне.

Све то растегливи одговор софијске владе који је она, преко свога посланика, у Београду саопштила нашој влади као и дуга и честа конферисања између аустријског опуномоћеног министра и бугарског министра председника, све то улива јаку сумњу у неутрално држање Бугарске у случају нашег оружаног конфликта са Аустро-Угарском.

Италија остаје неутрална.

Беч, 12. јула.

Римски дописник париског „Њу-јорк Херолда“ јавља да се у владиним круговима говори да ће Италија помагати Аустро-Угарску само дипломатским путем, те пошто је Тројни Савез чисто дефанзивног карактера Италија ће у случају напада на Србију од стране Аустрије сачувати потпуну неутралност.

Држање Тројног Споразума — Русија и Француска за нас.

Париз, 13. јула.

И у Француској *штампани* и у овдашњим *политичким круговима* *ојшће* је *уверење*, да Тројни Споразум, а нарочито Русија, *никако не могу допустити*, да Србија *остане усамљена* у овим критичним

тренутцима по њезину независност и опстанак. У добро обавештеним круговима уздржавају се од *прогноштике* о *последницама* српско-аустријског *сбора*, али налазе да је *ојшћа ситуација* и *сувише озбиљна*. *Сматрају*, да је *ишак најбоље најаре сачекашћи одговор* српске *владе*, о *коме се мислило* да ће у *неколико задовољшћи* Аустрију.

Овде се нарочито мислило, да ће *норан*, који су учинили француски и руски амбасадор у Бечу — *тражећи* да се *продужи рок ултиматума*, како би Велике Силе могле *проучити садржину* ноте, коју су *добиле од дотичних аустро-угарских амбасадора* — *имати повољног резултата*. *Међутим*, *вести* да је *бечка влада одбила* тај *предлог* *учинило је* у овдашњим *меродавним круговима* *врло рђав улечатак*.

Сада се очекује одлука руске владе, према којој ће се француска влада *управљати* и *предузети* све *пошребне мере*, које *јој налажу савезничке дужности*.

Добро обавештени кругови констатују, да солидарост Тројног Споразума није никада била *јача*, него што је данас.

Одушевљење у Русији за Србију.

„Штампа“ је из Петрограда добила овај специјалан телеграм под 13. овим месецом:

Синоћ је под председништвом цара Николе држана седница министарског савета да већа о сукобу између Србије и Аустро-Угарске. Седници је присуствовао и главни заповедник војске велики кнез Никола Николајевић. Цар и сви његови министри и велики кнез Николај једнодушно су одлучили да не допусте унижавање Србије. Одлука о таквом држању прошла је кроз Петроград муњевитом брзином. Руска престоница примила је ту одлуку са одушевљењем.

Због свечаности приликом бављења председника републике Француске Поенкареа у Царском Селу, осим свих гардских пукова концентрисани су и пукови из киевске и московске војне области. Кад је јуче изјутра саопштено логорима какав је *пренад изврши-*

ПЛОДНОСТ

роман од **Емила Золе**

(143)

Госпођа Мену, којој се беху ноге одсекле од радости, мораде сести. Положивши дете на колена, она га љубљаше загледајући се у њега, да би се што пре уверила, је ли здрав и хоће ли живети.

Његово лице беше доста пуно, бледо али кад га она распови уздрхталим од узбуђења рукама виде да су му ручице и ножице сасвим танке, а трбух врло велики.

— Трбух му је врло велики — промрмља она, и с њена лица, омраченог неспокојством, намах ишчезе осмех.

— Опет жалба! — узвикну Куто. — Онај је био мршав, овај је сувише пун... Матере су увек незадовољне.

Матеја на први поглед одлучи, да мали Жорж спада у ону категорију деце, која су исхрањивана водом и хлебом, те стога осуђена да у детињству пате од неисправности црева. Гледајући ову несрећну жртву, њему поново оживе пред очима ужасни Ружмон са својим систематским убијањем деце. Он се сети свега што се причало о доји-

љи Лоазо, код које су деца жива трулела на својој нечистоћи, о дојиљи Виме, која за своје питомце није куповала ни капи млека, која је за њих скупљала по селу корице хлеба и од огризака им готовила попару, као за прасад, о дојиљи Говет, која је, док би сама радила у пољу, надзор над децом поверовала узетом старцу, који је једном испустио дете у ватру, о дојиљи Кошоа, која је везивала децу за колевку и која их је остављала да им кокоши искљују очи.

Коса смрти је непрекидно вршила свој посао; глад, хладноћа, врата и прозори, случајно остављени широм отворени на соби, где су биле намештене неколике колевке с децом, — све је то помагало убијању у масама, да би се начинило место новим пакетима што се доносе из Париза. Али нису умирала сва; бивало је случајева, кад се дете враћало живо у своју породицу. Премда је и на тој деци, која су се неким чудом спасла, у већини случајева стајао печат смрти...

— Опростите, ја не могу више да се држим на ногама, — рече добављачица, седајући на уску клупицу. — Пасји занат! И поред свега с нама се опходе као с немилосрдним женама, као с преступницама и крадљивцима!

И она је била смршала, те њене очи беху сачувале пређашњу живост и сијаху дивљом жестином. Она се, по обичају, стаде жалити на свој занат на све веће захтеве родитеља, нацепидлачење администрације, на неповерење с којим су почели да се опходе према добављачицама. По њену мишљењу, није било на свету одвратнијег заната и Бог је њу зацело напустио, кад одобрава да се она у својој четрдесетој години њиме бави, не могући да одвоји за старе дане ни паре.

— Ја могу да се покидам у комаде, ипак нећу моћи ништа да стекнем — ни новца, ни добре речи. Е па, где је ту правичност? Донела сам вам красно дете, а ви сте незадовољни. После оваквог пријема не вреди трудити се за људе.

Добављачица, зацело мислила, да ће својим жалбама измити поклон од госпође Мену, која изгледаше врло узбуђена. У томе тренутку дете се пробуди и поче плакати; дадоше мало топла млека, а затим узеше да срачунавају. Видевши да ће за свој труд добити десет франка, добављачица се одобривољи.

Кад се она стаде поздрављати, госпођа Мену, показујући на Матеју, рече:

— Овај господин жели да разговара с вама о некаквом послу.

Добављачица дојиља одмах познаде Матеју, и ако га неколико година није видела. Али учини се као да га види први пут, знајући, да је њему много штошта познато и да је у њеном интересу да буде обазрива.

— Ако се потрудите, господине, да ми објасните у чему је ствар — стојим вам на услузи, — рече она.

— Поћи ћу с вама — одговори Матеја. — Можемо успут разговарати.

— Врло добро, врло добро, јер морам да похитам.

Извазећи на улицу, Матеја одлучи, да не вреди околишати се овом женом, боље је казати јој све шта се хоће, и плати јој да ћути. Она га разумедо од првих речи. Она се добро сећала Норина детета, премда је колима одводила децу у Дом за васпитање. Али неке појединости одношења овог малишана, разговор с Матејом и вожња с њим до Дома за васпитање урезали су јој се у мозак. Уосталом, то је дете доспело у Ружмон после пет дана од предаје у Дом, и она се чак сећала, како га је њена пријатељица, чуварка у Дому, дала дојиљи Лоазо

(Наставиће се).

ОДГОВОР Српске владе Аустријској.

Краљевско српска влада примила је саопштење царске краљевске владе од 10 ов. мес. и убеђена је, да ће њен одговор уклонити сваки неспоразум, који прети да поквари све добре суседне односе између аустро-угарске монархије и Краљевине Србије.

Краљевска влада је свесна да се протести који су се појављивали са трибине Народне Скупштине као и у изјавама и актима одговорних представника државних протести који су брзо били пресечени изјавама српске владе од 18 марта 1909 године, нису се више понављали према великој суседној монархији ниједном приликом више, и да се од тога времена како са стране краљевске владе које су се мењале, тако и од стране њених органа, никакав покушај није био учињен у циљу промене политичког и правног стања створеног у Босни и Херцеговини. Краљевска влада констатује да у овоме правцу царска и краљевска влада није учинила никакву представку сем оне која се односи на један учбеник, поводом кога је царска и краљевска влада примила потпуно задовољавајуће објашњење. Србија је небројено пута дала доказа своје мирољубиве и умерене политике за време балканске кризе и благодарећи Србији и жртвама, које је она учинила у искључивом интересу европског мира овај је био и очуван.

Краљевска влада не може бити одговорна за манифестације приватног карактера као и за чланке по новинама и мирољубиве послове удружења, манифестације, које бивају скоро у свима земљама као обична ствар и које не потпадају уопште званичној контроли. У толико мање Краљевска влада одрешена која су постојала између Србије и Аустро-Угарске показала је велику предусретљивост и успела је на тај начин да регулише већину њих у корист прогреса обеју суседних земаља.

Због тога Краљевска влада тешко је изненађена тврђењима по којима су лица из Краљевине Србије учествовала у спреми атентата извршеног у Сарајеву.

Било је очекивати да она буде позвана на сарадњу при истрази свега о-

нога што се односи на тај злочин, и она је била готова, да докаже делима сву своју коректност, да ради против свију лица у погледу којих би јој се учинила саопштења.

Одзивајући се жељи царско-краљевске владе, краљевска влада је готова да преда суду сваког српског поданика, без обзира на положај и његов ранг за саучешће у сарајевском злочину, кад јој се поднесу докази и специјално би се ангажовала да публикује на првој страни Српских Новина под датумом 13-26 јула следећу изјаву:

„Влада Краљевине Србије осуђује сваку пропаганду која би била упућена против Аустро-Угарске тј: скуп тежње које аспирирају у крајњем циљу да одвоје од монархије аустро-угарске територије, које су њене, и жали искрено кобне последице ових криминалних роњења.

Краљевска влада жали што су извесни официри и чиновници српски учествовали по саопштењу Царско Краљевске владе у пропаганди горе поменутој и компромитовали тиме односе доброга суседства за које се Краљевска влада била свечано ангажовала својом изјавом од 31. Марта 1909 год.

Влада која не одобрава и одбацује сваку идеју или покушај мешања у судбину становника ма кога дела Аустро-Угарске, сматра за своју дужност да формално обавести официре, чиновнике и цео народ Краљевине, да ће у будуће употребити највећу строгост према лицима која буду крива за сличне радње, радње за које ће уложити све своје напоре да их спречи и угуши“.

Ова појава биће саопштена краљевској војсци наредбом у име Њег. Вел. Краља од стране престолонаследника Александра и биће публикована у првом броју званичног Војног Листа.

Краљевска влада ангажује сем тога:

1) Да уведе у првом редовном сазиву Скупштине, одредбу у закону о штампи по којој ће се кажњавати најстрожије провокација на мржњу и презирање према монархији Аустро-Угарској као и свака публикација чија оштрија тенденција буде управљена против територијалног интегритета Аустро-Угарске. Она прима на себе да од ревизије Устава, која ће бити ускоро, уведе у XXII члан Устава дојуну шаку по којој ће горе поменуће публикације моћи бити конфисковане

о но дакле што је сада према кајшего ричким одредбама члана XXII Устава немогуће.

2) Влада нема никаквог доказа и ноша царско-краљевске владе не даје јој у том погледу никакав доказ, да су друштво Народна Одбрана и друга слична удружења или њихови чланови делом учинила до данас какав злочиначки акт оваке врсте. При свем том, Влада Краљевска усвојиће тиражење Царско Краљевске владе и распустиће друштво Народна Одбрана и свако друго друштво које би радило против Аустро-Угарске.

3) Краљевска српска влада ангажује се да избаци без одлагања из јавне наставе у Србији све оно што служи или што би служило повећању пропаганде против Аустро-Угарске, кад јој Царско Краљевска влада преда факта и доказе о овој пропаганди.

4) Краљевска влада примиће чак да из војне и административне службе уклони официре и чиновнике за које истрага судска буде доказала да су криви за дела упућена против интегритета територије монархије Аустро-Угарске и она очекује да јој Царско Краљевска влада саопшти доцније имена и радње ових официра и чиновника ради поштыка који ће следовати.

5) Краљевска влада мора признавати да јасно не схвати смисао и домаћај тиражења Царско Краљевске владе да се Србија ангажује да усвоји на својој територији сарадњу органа Царско Краљевске владе али она изјављује да ће одобрити сарадњу која ће одговарати принципима интернационалног права за криминалне процедуре, као и добрих суседних односа.

6) Краљевска влада — разуме се по себи — сматра за своју дужност да отвори истрагу против свију оних који су, или који би евентуално били помешани у комитету од 15 Јуна и који би се налазили на територији Краљевине. Што се тиче учешћа у овој истрази органа аустроугарских власти, који би били делегирани од стране Царско Краљевске владе, Краљевска влада не може то усвојити, јер би то била повреда Устава и Закона о криминалној процедури Међуштим у конкретним случајевима саопштења о резултатима истраге могла

Улога Румуније

Из Букурешта јављају:

Румунска влада жали што је однос између обе земље заоштрен у толикој мери да изазива бојазан опште-европског сукоба. Аустроугарска нота и тоном и садржином чини врло немио и изненађујући утисак на румунски политички свет. Улога Румуније својом се на посредовање и на жељу да се одржи мир. Ако би се Бугарска кренула против Србије, Румунија ће одмах спречити тај покрет. А ако се аустро-угарско-српски сукоб претвори у општи европски сукоб, Румунија ће, на сваки начин, мобилисати своју оружану снагу и показати да уме да врши своју дужност.

Држање Немачке.

Из Берлина телеграфишу:

У овдашњим дипломатским круговима сазнаје се са изненађењем, да Аустро-Угарска није предходно упознала Немачку са својом нотом послатој српској влади. Поуздано се дознаје, да је немачка влада изненађена оштрином тона и да налази да је цела нота врло мало дипломатска и да због тога постоји бојазан да ће тај корак Аустро-Угарске изазвати несимпатичан одјек у европској јавности. Немачка влада чиниће савезничке дужности али ће се трудити да се сукоб заврши по могућству мирним начином.

кад десети у обичном току ствари, — постаје случај који има мање рђавих последица за публику.

Та слободна утакмица принуђава такође банке, да уговарају са својим коресподентима на либералнији и лакши начин из страха да их њихови противници не одузму“.*

Види се, како је нашао Адам Смит испитујући потанко предмет, да је сама утакмица корисно средство против злоупотреба, за које је Роси мислио, да се могу избећи помоћу монопола емисије. Може се одбацити ауторитет Адама Смита наводећи, да у време кад је публиковао своје дело „Richesse des Nations,“ није било кризе и недаћа које би биле сличне онима које су од тада постојале. Али ми се не налазимо увек при утврђеном начелу, о коме смо раније говорили, а то је да не зависи од банака увођење и одржавање у оптицају више новчаница, него што трг допушта. Осем тога мноштво банака тежи, да ограничи емисије, најпре зато, што су многобројне банке, као што је приметно Адам Смит, принуђене услед утакмице да буду обавезније и да доведу у сразмеру њихове обавезе са њиховима изворима а

затим, услед још једног разлога, који је Курсел-Сенеј протумачио на овај начин.

„Те банке не ограничавају се да емитују новчанице; оне примају такође и фондове у оставе и плаћају помоћу вирмана велики део депонованих сума, које депоненти њима дају. Онда, дакле, кад се употреба новчаница генерализује у једној држави, њено је потребно дејство, да учини могућом исту суму размена са мање новца; тада се новац мање тражи и има мање места за емисије новчаница, које се налазе затворене у тешњим границама.“**)

О улози банака у кризама. —

Једно од рђавих дејстава због кога се оптужује мноштво банака, да га приносе, односи се на нереди, који се догађају у разменама услед изненадног и знатног опадања капитала, који циркулише, то јест, односи се на трговачке и новчане кризе.

Каже се, да многобројне банке проузрокују и оптужују те случајеве потпомажући грозничаву предузећа и спекулације развијањем емисија новчаница, које је паралелно са развијањем есконта и позајмица. И обратно, тако исто економисте оптужују монопол. Пошто привилеговане банке нису

савладане ни уређене утакмицом, то оне могу, услед олакшице дате есконту или услед тешкоћа створених есконту, потпомоћи, успорити или зауставити ток индустријских или трговачких завода проузроковати и потпомагати грозничаве спекулације све дотле, док оне не нађу у томе своју добит, па се после у даном тренутку не плаше од свога сопственог дела, не плаше се преко мере, те проузрокују кризе укидањем кредита, које се не би догодиле, да је утакмица ограничила, с једне стране њихове позајмице а с друге стране неутралисала њихов престанак кредита.“**)

Још се казало да једна банка, па чак ако има и стотину филијала, не може привући фондове, којима се може, тако успешно и тако потпуно као независне банке. Те независне банке, додајући осталима, које им долазе, капитал, које су уплатили акционари, имају веће изворе од јединих банака за подмирење потребе у изванредним случајевима. Осем тога оне могу помоћу тог средства мање употребљавати новчанице. Треба се, дакле, мање бојати, да ће се оне наћи у забуни.“**)

Конклен је потврдно сасвим противно.

*) Joseph Garnier, Dictionnaire du Commerce.

**) La Liberté des Banques par Norn.

Новчанице (Емисијоне) Банке.

од
Леона Смита
превео
М. И. Ђукић

(13)

„После тога, а да се не компромитује јавна безбедност“, вели он, „може се оставити њиховој трговини у сваком другом погледу највећа могућа слобода.“ Најновије умножавање банкарских удружења у свима деловима трију краљевина (Енглеске, Шкотске и Ирске), које је јако узнемирило многа лица, не само да није узнемирило безбедност публике него ју је још и повећало. Оно принуђава све банке да буду обавезније у свом држању; оно их спречава да прошире своју емисију новчаница ван сразмере, коју допушта стање њихове касе, да би се сачували од одлива њиховог папира, што им га пакосно ствара такмичење толиких њихових конкурента, који су готови да им нашкоде; оно ограничава оптицај сваког удружења у ужи круг и њихове новчанице, које су у оптицају на мањи број. Држећи тек о оптицај подељен у више различитих гран, она чини, да стечај једног од ових удружења — догађај, који се може по кад-

* Richesse des Nations, liv. II chap. II

*) Traite d' Economie Politigue, A. II. p. 343

Крагујевачка Шумадијска Банка

ДУГУЈЕ Стање на дан 30. јуна 1914. ПОТРАЖУЈЕ

ДУГУЈЕ	Стање на дан 30. јуна 1914.	ПОТРАЖУЈЕ
Дуг акционара	56599 50	Главница 520000 —
Благајна		Фондови
у сребру	75136 34	резервни 47514 77
„ злату	840 —	особени резервни 6736 85
„ крунама	1005 30	за отпис сумњ. потраж. 8368 23
Менице		„ аморт. банч. зграде 26999 88
у сребру	877132 —	резервна ажија 2169 75
„ злату	40175 —	Улози на штедњу
„ депозити	491582 —	у сребру 1130499 85
код адвоката	64955 —	„ злату 100821 20
Залог		„ крунама 16059 50
у сребру	139518 —	Текући рачуни пасивни
„ злату	11080 —	у сребру 57767 15
Текући рачуни активни		„ злату 148132 75
у сребру	178868 65	„ крунама 31275 67
„ злату	115235 —	„ маркама 7546 46
Баначно непокр. имање	127998 40	Управа Фондова хип. дуг 40480 80
Вредност резерв. фонда	38054 55	Порез и прирез на камату
Намештај	13379 65	улога 7856 —
Кауција	54500 —	Полагачи кауција 54500 —
Покриће по тек. рачунима	459200 80	Остављачи покрића по те-
Интабулисане гаранције	318820 —	кућним рачунима 459200 80
Такса	4199 14	Остављачи инт. гаранција 318820 —
Просте оставе	168328 30	Неисплаћена дивиденда 2782 —
Разна актива	13857 83	Остављачи прост. остава 169648 30
Укупни расходи	73353 35	Разна пасива 9920 55
	332381 81	Укупни приходи 156718 30
		332381 81

Крагујевац, 30. јуна 1914. год.

Управник Душ. М. Јанићијевић Дежурни члан Д. Миловановић Председник управног одбора Божа Павловић — Бојаџић 1334 2—3

ПРИШТИНСКА ЗАДРУГА

ПРЕЂЕ „АКЦИОНАРСКИ ФОНД Св. НИКОЛЕ“ У ПРИШТИНИ

Стање на дан 30. јуна 1914. године

1 Рачун Изравнања	87219 89	87096 02	123 87
2 „ Губитка и Добитка	291 87	291 87	
3 „ Благајна	288486 30	285989 90	2546 10
4 „ Меница	315293 —	194753 —	120540 —
5 „ Делоза	12650 —		12650 —
6 „ Зајмова на залог	682 —	297 —	385 —
7 „ Намештаја и канц. прибора	2112 30		2112 30
8 „ Реорганизације Задруге	988 50		988 50
9 „ Главница I кола		60000 —	60000 —
10 „ „ II „		12083 —	12083 —
11 „ Резервни Фонд I кола		6696 54	6696 54
12 „ „ II „		1030 —	1030 —
13 „ Улога на штедњу	26370 52	69291 35	42920 83
14 „ Београдске Задруге		10002 —	10002 —
15 „ Разних депозита		50 —	50 —
16 „ Дивиденда 1912. године	531 —	865 19	344 19
17 „ 1913.	4866 —	6000 —	1134 —
18 „ Разних наплата	726 10	726 10	
19 „ Камате		8986 85	8986 85
20 „ Преносне камате	1433 80	1433 80	
21 „ Тангијеме	234 14	234 14	
22 „ Провизије		84 80	84 80
23 „ Протест	27 70	101 90	74 20
24 „ Штампаних образаца	70 70	77 60	6 90
25 „ Оснивачких трошкова		1000 —	1000 —
26 „ Кирије и тр.	1171 50	14 35	1157 15
27 „ Плате особљу	2985 64	2 —	2983 61
28 „ Камате на улоге	919 75	3 30	916 45
	747060 71	747060 71	144403 31
			144403 31

Приштина, 30. јуна 1914. г.

1327 3—3

Управа Приштинске Задруге

Стање Младеновачке Пољопривредне Банке

ДУГУЈЕ на дан 30. јуна 1914. године ПОТРАЖУЈЕ

ДУГУЈЕ	на дан 30. јуна 1914. године	ПОТРАЖУЈЕ
Благајна	454 17	Главница I кола 100000 —
Менице у листици	142815 —	Резервни фонд 1554 30
„ остави	41279 —	Фонд за пов. Баначне глав. 2631 30
„ код суда	4745 —	„ сумњ. потраживања 1443 02
Текући рачуни	30598 40	Улози 71698 45
Зајам на залог	60 —	Текући рачуни 38770 —
Вредност резервног фонда	1540 25	Дивиденда за 1911 год. 42 —
Намештај	900 —	„ 1912 „ 36 —
Књиге и хартије	1231 50	„ 1913 „ 28 —
Роба	2311 70	Пореза на улоге 266 05
Кауције	13000 —	Полагачи кауција 13000 —
Оставе по тек. рачунима	77400 —	Остављачи остава по тек р-ч 77400 —
Деловани мени. пријем	10000 —	Менични пријем 10000 —
Расходи		Приходи
Камата улога	1732 45	Камата меница 13614 40
„ текућих рачуна	1327 —	„ текућих рачуна 1274 65
Плата	1600 —	„ зајма на залог 2 05
Станарина	110 —	Ажија 781 63
Пореза	300 —	
Дневнице	160 —	
Трошкови	846 70	
Судски трошкови	132 70	
	6208 35	
	33254 87	33254 87

У Младеновцу, 30. јуна 1914. год.

Књиговођа Драгомир Љ. Јовановић Председник Управног Одбора Димитрије А. Јовановић

Чланови Управног Одбора:

Радован Ј. Стефановић, Драгутин Ј. Кршљански, Тихомир Т. Лазаревић, Панта Живковић.

Погледали смо горње стање, сравнили са свима главним и споредним књигама, као и са најеним стварним стањем и пронашли да је у свему тачно и исправно.

Председник Надзорног Одбора

Милосав Ц. Ђорђевић

Чланови Надзорног Одбора:

Јован Гавриловић, Сима Јовановић, Михајло Т. Перовић 1342 2—3

БАЊА
БАДЕН
КОД БЕЧА

врло радиоактивна. — у 1913. години имала 32366 посетилаца.

Врло лековити сумпорни извори. Лечење блатом. Лечи костобољу, реуматизам-ишијас, ексудату, млиставост, невралгију, скрофуле, коже болести, тровање крви. Лечење водом: извор Перегрин. Град. хотел „Херцегхоф“ I реда. Топла вода, свет. сигнали, Налазе се прво кл. хотели, пансиони, ресторани и радње.

Сезона целв године

1101 8—10

Проспект бесплатно

Извешћа и проспекте шаље управа бањска—Баден

СТАЊЕ ЂУПРИЈСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

ИМОВИНА на дан 30. јуна 1914. године Д У Г

ИМОВИНА	на дан 30. јуна 1914. године	Д У Г
Благајна	30440 77	Главница 100000 —
Менице	749523 20	Резервни фондови 44361 10
Судске наплате	400 —	Отписни фондови 51058 31
Зајмове на залог	38260 85	Фонд курсне разлике 8075 —
Непокретност	19830 —	Штедња у сребру 555745 55
Намештај и једик	2945 50	Залог код Народне Банке 30000 —
Хартије од вредности	23320 80	Остављачи остава 429675 —
Оставе	429675 —	Полагачи кауција 16150 —
Кауција	16150 —	интабулис. гаранција 186110 —
Интабулисане гаранције	186110 —	Разне особе 11665 01
Наплате	10374 08	Привремена ажија 1575 —
Таксе	4 90	Пореза на камате на улоге 2335 50
Расход	28491 30	Дивиденда неисплаћена 860 40
	153526 38	Приход 97917 51
		153526 38

Ђуприја, 2. јула 1914. године

1302 3 3

УПРАВА

Добио сам велику количину

СТОЛИЦА

за кућевну и кафанску потребу, које продајем по умереној цени.

Миливоје М. Поповић

БЕОГРАД — САВА

ТЕЛЕФОН 250.

1114 14—

Намен за зидање ХХ-ог века

Јесте цигла направљена од песка!

SAND-MAUERZIEGEL

Прављење истих доноси велику добит!

Преко 450 сличних фабрика основано одн. са мојим специјалним машинама снабдевено, повећано и саграђено.

НАЈБОЉЕ РЕФЕРЕНЦЕ :: КАТАЛОЗИ ОПШИРНИ БЕСПЛАТНО

Ф. КОМНИК.

ELBING 50.

Maschinenfabrik

(Deutschland)

Прва и највећа специјална фабрика на свету з постројење фабрика за израду цигаља од песка.

Балканска Кредитна Банка

ТЕЛЕФОН 2105. ЧИКА ЉУБИНА 11. ТЕЛЕФОН 2105.

Даје новац на све хартије од вредности и драгоцености;

Есконтује менице. Са познатим потписима исплаћује одмах;

Отвара текуће рачуне;

Прима новац на штедњу под најповољнијим условима.

1265 9—10

Виро за техничка предузећа

Коломан Дајч и Комп.

БУДИМ-ПЕШТА, V. Honvedutza 1.

израђује предрачуна и нацрте за подизање предоница, ткачница, плетница (Strikereien) фарбарница, фабрике чоја, канапа, фате, као и предрачуна за све инсталације за прераду памука, вуне, јуте, лана, конопље, свиле и свију текстилних материјала.

Најбоље референције. На захтев шаљемо и нашега инжињера.

Генерално заступништво за Србију код Ж. Брачинца и Комп., Београд.

6 14—

П. Радојловић
гвожђари — Београд

Добили су велику количину
ОКОВА
ЗА ГРАЂЕВИНЕ

Лиферују одличне каквоће челичне

РОЛЕТНЕ
ЗА ВРАТА И ИЗЛОГЕ
1337 2—10

ШВАЦАРСКА

У највећој вароши Швајцарске

на продају

под најповољнијим условима

велики терен за грађење вина

на најлешем положају са дивном панорамом
Веома повољна прилика за стално настањење у
неутралној Швајцарској и плодно улагање капитала.
Плаћање такође у папирима од вредности.
Кореспонденција на немачком, франц., талијан.,
енглеском и српском.

Обавештења: Th. Hafner, Zeltweg 7.

Zürich (Schweiz)

1318 1—1

Улоге на штедњу

ПРИМА

САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА

Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.

Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци да осигурају знатан капитал или мираз. 1281 12—

Венчачка Виноградарска Задруга

У СЕЛУ БАЊИ — КОД АРАНЂЕЛОВЦА
извештава поштоване потрошаче, да има у својим подрумима, чистог, природног вина из бербе 1913. године, и то:

Вина белог од црног грожђа кгр. 209.597
" смедеревке " 27.914

Цене су вину:

Бело од црног грожђа 100 кгр. Дия. 60—
Смедеревци 100 " " 65—

Такође има повећу количину **комове ракије** (од 18%) по 2— дин. од кгр.

Цене се разуму: франко подрум, или станица — село **Бања**; за готово или повуку. Пиће на захтев шаљемо и у нашим бурадима, — која се морају кауцирати.

Купцима који узму од 3—5 хиљада дајемо попуст 3%; 5—10 хиљада дајемо попуст 5%.

1328 2—3 **Управа Венчачке Вин. Задруге**

ПАЗИТЕ И НЕ КУПУЈТЕ ПИСАЋЕ МАШИНЕ

док не прегледате **„КОНТИНЕНТАЛ“** писаћу машину која је до данас најсавршенија.

ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО
АГЕНТУРСКО И КОМИСИОНАРСКО ОДЕЉЕЊЕ
РЕСАВСКЕ БАНКЕ А. Д.

Телефон 2175. БЕОГРАД Карађорђева 69
1233 ПРЕКО ПУТА БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ 4 6

ВИША
Царевинско-Немачка Школа
У СОЛУНУ
КАМПАЊА — АЛЕЈА МИЗРАХИ
ИНТЕРНАТ И ЕКСТЕРНАТ

Брижљиво образовање, темељна настава мале класе.
Наставни план као и виших школа немачке царевине.
Наставни језик немачки.
Обавезни страни језици: Француски и Енглески.
Факултативни језици: Грчки и Латински.
Трговачка стручна знања.
Припремање за све школске испите виших школа у Немачкој.
Почетак школске године: 14. септембар 1914. године по новом.
Последње школске године посећивало је школу 80 ученика и 30 ученица вечерње школе. Наставничку коледију сачињавали су 9 учитеља, између ових 4 из Германије, 2 из Француске и 1 из Енглеске.
Ближи извештај, проспекте и референце српских родитеља могу се добити преко директора
Свештеника Лангхофа
1273 5—

„СРБИЈА“

Прво Српско Друштво за осигурање у Београду

(УГАО Књегиње Љубице и Кнеза Михаила)

Друштво гарантује овим средствима

1. Друштвени капитал дин. 1.000.000—
2. Фондови резервних премија „ 1.733.664.57—
3. Остали фондови „ 337.182—
4. Непокретно имање звано „Хајдук Вељко“ и „Мали Војник“ „ 876.783.06

Исплаћена осигурања до 1 децембра 1913 износе:

- а) одељењу живота дин. 498.000—
- б) у одељењу живота „ 392.000—

„Србија“ је прво и једино српско друштво за осигурање које исплаћује дивиденду осигураницима. Друштво „Србија“ врши под веома повољним и десетогодишњим сопственим радом утврђеним најсолиднијим условима ова осигурања;

1. Осигурања живота на случај смрти и доживљења; мираза женској и капитала мушкој деци; и пензије породици по нарочитој тарифи;
2. Осигурања против пожара: зграда, покућанства, робе, индустријских предузећа;
3. Осигурања стакла и огледала од ломљења и других штета;
4. Осигурања од несрећних случајева.

Полисе друштва „Србије“ од осигурања живота служе официрима као кауција при женидби.

Полисе друштва „Србије“ за осигурање зграда против пожара прима Управа Фондова и Хипотекарна Банка Трг. Пенз. Фонда као супер-гаранцију при давању зајмова.

Ближа обавештења даје бесплатно управа „Србије“ у Београду, а у унутрашњости новчани заводи, овлашћени агенти и повереници за осигурање.

923 10— **ДРУШТВЕНА УПРАВА**

КРОЈАЧКА РАДЊА

Стојана Симића и Брата

СПРОЋУ КОЛАРЦА ТЕЛЕФОН БР. 224.

ИЗРАЂУЈЕ

походне и парадне униформе за г. г. официре

Уједно препоручује своје велико стовариште целокупне **официрске спреме**, као:

Хавелока и пелерина свију величина и дужина са капуљачама.

Сабаља прописних и салонских са лафовом главом за све родове оружја и свију дужина каб и подофицирских.

Кајаса и темњака походних (кожних) и парадних (срмених)

Палетушки тврдих службених (металних) за више и ниже официре.

Палетушки меканих службених (од ширита) за више и ниже официре.

Палетушки парадних за више и ниже официре.

Походне капе и парадне шапке.

Калпака од најфинијег астрахана (персијана) Перјаница, ројте, ешарфе, кокарде парадне и службене.

Златних и сребрних медаља за храброст и ревносну службу.

Споменке из Турско и Бугарско-Српског рата. Намештање свију декорација и све остале спреме. 1068 18—20

Изашла је из штампе
Трговачки Законик и Стедишни Пос
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
протумачени и објављени
одлукама опште седнице и одељења Касационог Суда
СРЕДИО ГОЈКО НИКЕТИЋ

Са додатком: Устројства трговачког суда; Закона о заштити фабричких и трговачких жигова; Закона о заштити мустара и модела; Правила извршења ових Закона; Декларација, Конвенција погодаба за заштиту књижевне, уметничке стриске својине; Закона о сеоским дућанима; Закона о јавним берзама; Стагута и Узанса београдске берзе; Уредбе о превозу путника и робе; Закона о повластицама новчаним заводима; Закона о акционарским друштвима; Закона о радњама и Рударског законика.

Књига има 35 штампаних табака велике осмине. Одлуке и расписи по свима законима оштампане су из ситница слога испод дотичног законског прописа.

Књига стаје у платну повезана 9— динара. Ко пошаље 9 50 дин. добиће књигу о нашем трошку. издавачка књижарница
Маричића и Јанковића
Београд — Кнез Михаилова ул.
796 19—20

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ

Нафте жуте најбољег квалитета.
Бензина првог квалитета.
Зејтина машинског, цилиндер — и ауто-зејтина, као и остале врста мазива за моторе и машинерију.

Генерално заступништво галицијских карпатских рафинерија

Индустријска Банка А. Д.
БЕОГРАД САВА Телефон БРОЈ 391
1193 10—12

Дунавска Банка

у сопственој кући Краља Петра 47.

Прима улоге на штедњу;
Даје зајмове по текућим рачунима и на залог;

Купује и продаје девизе и чекове. Улагачима плаћа на улоге повољну камату. Улоге исплаћује са отказом и без отказа, према величини уложене суме. За улоге преко 100 дин. даје бесплатно књижицу.

1314 8—5 **УПРАВА**

ПАПУЧА

ФИЛИЈАЛ НИКОЛЕ С. РАДОВАНОВИЋА
КОЖАРСКОГ ТРГОВЦА
Краља Милана ул. бр. 106. — БЕОГРАД
препоручује велики избор гот. папуча, израђене у свима сортама и од најбољег материјала са најумеренијим ценама. 1266 3 10

ПАПУЧА

Смедеревска Виноградарска Задруга

извештава потрошаче природног пића да има на продају око 300.000 литара вина из бербе 1913. год. и 6000 литара љуте ракије комове, које продаје по веома повољним ценама.

Пробе на захтев шаљу се бесплатно.

Смедерево, маја 1914. г. 1277 5—10 **УПРАВА**

ПРОДАЈЕМО
ЦИГЛУ И ЦРЕП
СА ЦИГЛАНЕ АКЦИОНАРСКЕ
Роба је нова и одличног квалитета, а услуга брза и тачна.
Поруџбине прима
Удеоничка Задруга
1291 4—10 Краљ Миланова 90. Телефон 405.

6% камате
ПЛАЋА СВОЈИМ УЛАГАЧИМА
Прекко 100— дин. књижица и марка **БЕСПЛАТНО**
Српска Централна Банка (Теразије)
499 33 10

КОРПЕ за ВОЂЕ

већих и мањих имам на продају у свакој количини — лиферијем одмах и по погодби. Примам поручбине за израду по мустри од црног пружа.

Сватомир Андрејевић
трг. — Јагодина
1341 1—

ФАБРИКА „БАЛКАН“ БЕОГРАД

Цетинска 22. Телефон 1222.
ИЗРАЂУЈЕ:

- Касе у свима величинама.
- Ормани челичне за документа.
- Прекалице патент Балкан.
- Пресе и муљаче за цеђење вина.
- Резеорваре за воду, за кување сапуна и за гас.
- Комплетне Милгештелове за млевење брашна, соли и кафе.
- Џубанке плотне и матрице за меба шлосере.
- Машине за млевење земље за лопчаре.

1221 9 20

Прашна за буве

Камфора и нафталина. Запарине у корену и луткама. Нанејага у оригинал флашама. Есенција свих врста. Сиришта најбољег оригинал-енглеског. НАЈЛЕПТИЈЕ

у Дрогерии „ГУСЛАР“
1113 15 20

КОМАНДИТОР

Два озбиљна кандидата за посао, који су добро верзирани у свом фаху требају командитног ортака са капиталом до дин. 60.000 за оснивачке трговине у Београду. Бранжа је од најбољих, посао сигуран. Исти располажу и сопственим капиталом. Занимљивост треба да се јаве писмом на поштински фах бр. 283.

1213 9—

Житарским трговцима

Издајем одмах под закуп пространу магазу постојећу у Вел. Плани до саме железничке станице.

Обратити се **Андреју Д. Јовановићу**, трг. из Вел. Плана.

1294 4—6

УДРУЖЕНЕ ФАБРИКЕ СИЈАЛИЦЕ И ЕЛЕКТРИКЕ А. Д.

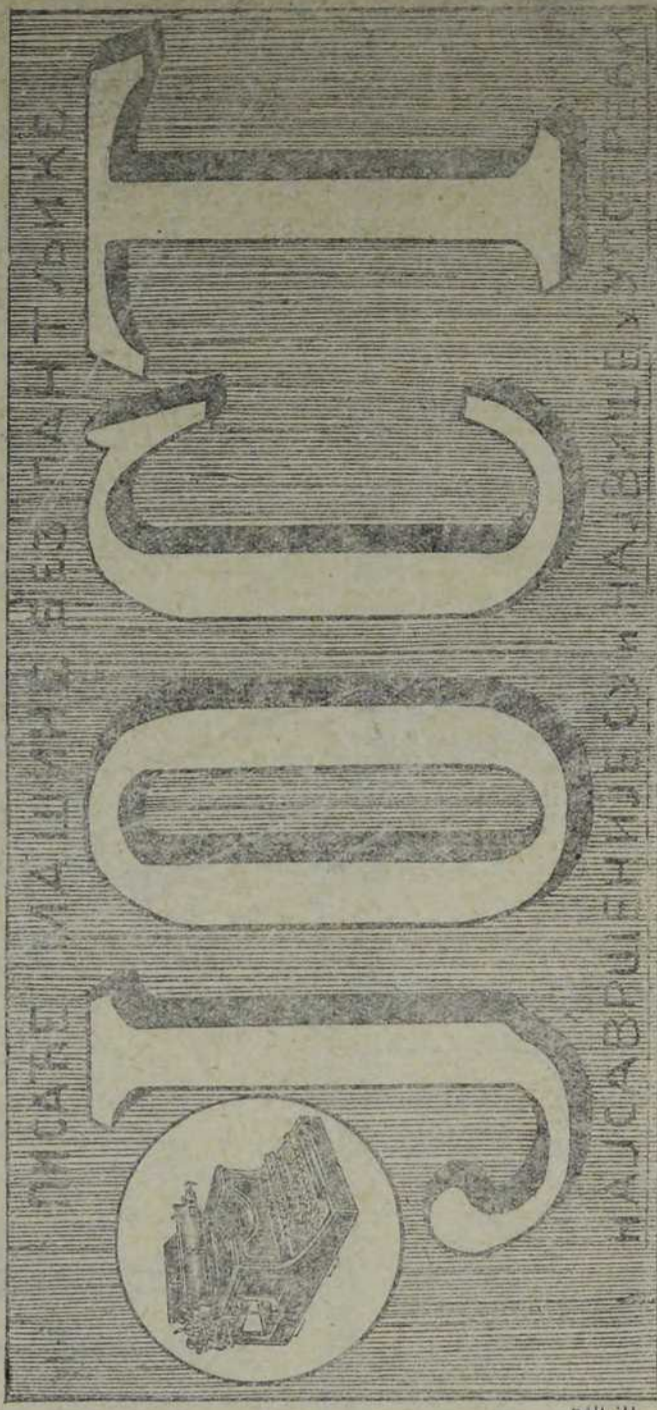
Ујпешт код Будимпеште

израђује и шаљајуће сијалице „Тунгсрам“ са металном жицом и 1/2 ват лампе преко 60.000 комада дневно, као и апарате и сав материјал за телефоне.

Заступник: **Јулијус Бем**, Телефон 20—35, Београд — Сава.

121 18—50

619 21

Патроне револверске са оловном нуглом: црногорске кал. 18 мм., централне кал. 12,9 мм. ит.д.

Патроне револверске са челичном нуглом, као Бровнинг, Наган, Лебел, Велодог и т.д.

Муниција пушчана са црним барутом и бездимним као Прибодове, Маузерове, Манлихерове ит.д.

Калибре и сав ловачки прибор.

Револвера обичних и ратних, као Буллоци, Бровнинг, Бајер, Наган, Маузер и т.д.

Пушке ловачке и убојне, 1-цевке и 2-цевке средњих и најфинијих врста.

Добија се у најбогатијем избору и по најповољнијим ценама у радњи

Јаков М. Алкалај, Београд
Телефон бр. 289. 1064 8—10
Трговачка ул. бр. 3

Помодно-мануфактурној и галантериској трговини **Браће М. Попића** у Нишу потребна су два старија помоћника вредна продаваца, са добрим сведожбама и препорукама. Ступити могу одмах. Ради услова обратити се писмено истој фирми у Нишу, уз пошиљај својих сведожаба.

1300 4—6

2 трговачка помоћника мануфактурне бранже потребна су трговини **Светислава Влајнића** на Убу. Ступити могу одмах или од 1. августа. Плата добра, место стално.

1319 4—6

КЊИГОВОЂА са 10 год. банч. праксом, који је свршио Трг. Академију у Инсбруку, тражи место. На дужност може ступити одмах. Кореспонденција под „Словенац“ на Трг. Гласник.

1338 1 3

Сталвор књиговођу који зна и немачки језик треба

Коста Николић и Друг

1333 1—3

УРАНИЈА

Препарат **Плаве Ураније** за прскање лозе против Пероноспорје, грождиног мољца, црвеног паука и других листних болести на лози, јесте осведочено средство, које носи рекорд над плавим каменом.

Успех огарантован и одобрен са препоруком Министра Народне Привреде ПБр. 6261. од 14. априла ове године.

Јевтиније а сигурније средство него плави камен.

И ако је прскал виноград у овој години плавим каменом ипак није доцкан за „**Плаву Уранију**“, зато пробајте и уверићете се да је „Плава Уранија“ боља од плавог камена.

Бесплатна упутства и обавештења дају: заступник за Краљевину Србију (старе границе) **Љуб. П. Стошић** — Београд, Добричана 13, за нове крајеве **М. Прекић** — Скопље, Краља Петра ул. 36.

1208 3—10

30.000 КИЛОГРАМА

чисте природне **Јадранске Шљивовице** из године 1913, јачине 8—9 гради, на температурни град, има на продају.

ЂУРА П. ЈЕЗДИЋ, Лозница подријска

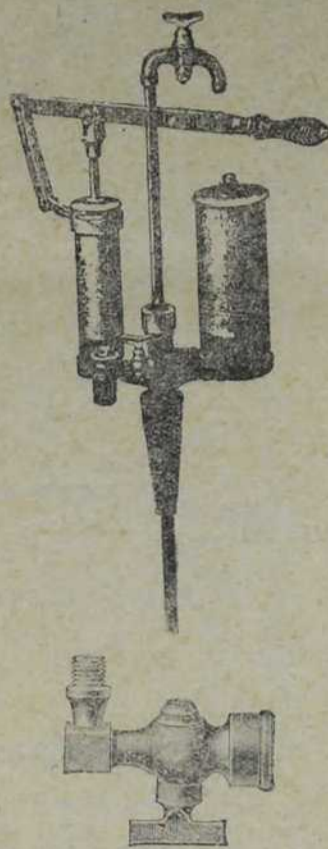
1310 1—8

НОВА ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДЊА СТЕВАНОВИЋА И СТАНИШИЋА

КРАЉА МИЛАНА 3.

БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ

ТЕЛЕФОН БР. 991.

Добила је за ову летњу сезону разне електро-техничке робе у великом избору као:

ПУМПЕ

за бунаре, брениере и пиво.

Разне арматуре

за пивске апарате.

Прибор за инсталације

електричног и карбитског (ацителенског) осветљења, и кућевних звонцади.

Разне машинске робе

као кајиша, опуте, пакунга, мазалица и сву другу машинску робу, за вршаје и млинове.

Цене су виске, услуга брза и тачна.

За унутрашњост шаљемо уз доплату одмах по пријему датог налога.

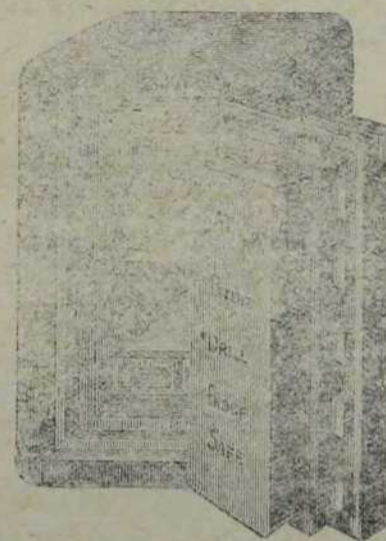
С поштовањем

Стевановић и Станишић

1288 5—5

Ратнерове енглеске челичне касе

није до данас нико могао похвалити нити је њихова садржина икад по пожаром оштећена.

И при недавно извршеној похари у гвождарској радњи фирме **Дим. Перовића**, главна каса, која је из Ратнерове фабрике, остала је неповређена, јер је покушај обијача остао узалудан.

Углед тих каса Ратнерових могу се видети код заступника фабрике за Србију

Нисима Л. Бенароја

ТРГ. АГЕНТА

Иван Бегова улица број 7.

1224 8—10

О Г Л А С

Којим Лесковачка Привредна Банка позива своје акционаре на уплату друге половине уписаних акција, сходно члану 7. друштвених правила, коју је Банка почела примати од данас.

Сваки акционар треба да донесе стару књижицу, те да му се замени новом, за коју има да плати 1 динар.

Уповоравају се г. г. акционари на последнице неуредности уплаћивања, које предвиђају чл. 10 и 11. друштвених правила.

Лесковац, 7. јула 1914. г.

УПРАВА

Лесковачке Привредне Банке

1330 3—3

ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ЗА СРПСКУ ИНДУСТРИЈУ

Столице „Јастребац“

могу се добити у 30 сорта у главним фабричним стовариштима: у Скопљу код Музеја Индустриске Коморе а у Крушевцу код Глагорија Протића.

За хотеле, кафане и куће нарочито јаке са и без окова.

За берберске радње окретне — врло фино и постојно израђене. Цена 50 дин. комад.

Сто и шест комада столица расклапајуће у у гарнитур за банителску употребу. Цена 60 дин.

Баштенских клупа расклапајућих од 1-25 м. и 90 см. висине зелено обојено дрво а гвожде црно. Цена 16 динара.

Ценовници могу се добити у Скопљу и Крушевцу — бесплатно.

Роба се шаље из фабрике — Крушевац.

1340 1—30